

A körzeti rendelőtől a kórházi ágyig

Az integráció tapasztalatai

Szegeden és Csongrád megye területén 1977-ben kezdtek meg az egészségügyi ellátás egységesítését. Az azóta eltelt hosszú idő indokoltá teszi, hogy dr. Varró Vince egyetemi tanárt, az I. sz. Belgyógyászati Klinika igazgatóját arra kérjük — mielőtt az 1980-ban befejezett egységesítés néhány éves gyakorlati tapasztalatairól tájékoztatna —, foglalja össze, mit jelent az integráció az egészségügy területén a gyógyítás mindennapjaiban.

— Az integráció az egészségügy területén jól megszervezett, összehangolt és meghatározott tevékenységet feltételez a betegek alapellátásától a legmagasabb szintű diagnosztikus, illetve terápiás kezelésig. A mindennapi gyakorlatban ez azt jelenti, ha valaki megbetegszik, akkor először a körzeti orvosához fordul, aki vizsgálata alapján eldönti, hogy a rendelkezésre álló eszközök és diagnosztikai eljárások segítségével meg tudja-e állapítani a bajt, illetve tud-e további vizsgálatokat folytatni. Amennyiben vizsgálati eredményeit illetően kételyei támadnak, akkor a területéhez tartozó főorvossal az esetet megbeszélve, dönt a beteg további sorsáról. Ha a betegség a járóbeteg-ellátás során nem tisztázható, akkor a beteget intézetbe utalják, ahol már minden feltétel adott betegségének megállapítására és gyógykezelésére. Az intézeti kezelés után a beteg ismét visszakerül körzeti orvosához, aki tovább gondozza, és megfigyelés alatt tartja.

— Az egészségügyi ellátás korábbi gyakorlatához viszonyítva mennyiben jelent változást az integráció, a belgyógyászati betegségek gyógyításának területén?

— Az integrációt bevezetésre a város területileg három sávra osztották. A különböző sávok az adott területre kijelölt fekvőbeteg intézményekhez tartoznak a belgyógyászati esetekben az I-es, a II-es belgyógyászati klinikához és a kórház belosztályához. E területi kötöttséget jó néven sajnos négy év elteltével sem veszik tudomásul. Itt szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy betegség esetén minden szegedi lakos kizárólag csak lakóhelyének megfelelően kijelölt belosztályra kerülhet. Ez minden esetben érvényes. Akkor is, ha hirtelen rosszul érzi magát, mentővel kell beállítani, akkor is, ha kiállításra kell befeküdni.

— Az orvos és a beteg közti kapcsolat speciális köté-

ződés, amely véleményem szerint nem vehet tekintetbe területi határokat. Ha például egy idős beteg embert hosszú éveken keresztül ugyanaz az orvos kezeli, az integráció a továbbiakban lehetetlenné teszi számára a személyi kötődés által meghatározott szabad orvosválasztást.

— Természetesen vannak esetek, amikor kivételt teszünk, hiszen elsődleges feladatunk betegeink gyógyítása, melynek eredményességét és sikerét nem gátolhatja az orvoshoz való személyi kötődés figyelmen kívül hagyása. A rendelőből adódó esetleges feszültségeket mindig a beteg érdekeit legjobban szem előtt tartva, emberi módon próbáljuk feloldani. Általában idős betegek esetében követünk el „kihágást”. A szabályok megszegése, a kivételezés azonban nem lehet mindennapos, hiszen akkor az integráció mechanizmusát zavarjuk meg. Mindenkinek meg kell szoknia és tanulnia az orvosi ellátás új rendszerét, mely a gyógyítás folyamatossá, alaposabbá tétele érdekében született. Ha szabad tanácsot adnom e rendszer „megtanulásához”, akkor a következőt javasolnám. A körzeti rendelőben értesülhet mindenki arról, hogy területileg mely fekvőbeteg-intézetbe tartozik. Rendkívül fontosnak tartom, hogy még egészségesen tájékozódjanak, hiszen akkor sürgős beutalás esetén senkit sem érhet váratlanul, melyik intézetbe kerül.

— Nemcsak a városban, hanem országosan is ismert az a tény, hogy a szegedi I-es és II. számú belklinikai bizonyos betegségek kivizsgálására és gyógyítására szakosodott, s e speciális területeken kiváló eredményeket ér el. Az integráció mennyiben változtatta meg a specializálódást?

— Valóban, mind a belgyógyászati klinikáink, mind a kórház belosztályai, bizonyos betegségeket különösen felkészülve tud fogadni. A kórház többnyire a foglalkozási ártalmakból eredő panaszokkal, az I-es számú belklinikai az emésztőszervek és a belső elválasztású mirigyek kóros elváltozásaiival, a szövődényes cukorbetegségekkel, és a vesebetegségek bizonyos fajtáival foglalkozik. A II-es számú belklinikai pedig a vérképző rendszer rendellenességeivel és a szívbetegségekkel foglalkozó „profil”-osztályt tart fenn. Ez a specializálódás a továbbiakban is megmarad.

Ha az említettek köréből valakinek meghatározott súlyosságú a betegsége, akkor mód és lehetőség nyílik arra, hogy a betegségére speciálisan szakosodott intézménybe kerüljön. A két klinikán és a kórházban működő, úgynevezett profilambulanciák sávhatároktól függetlenül foglalkoznak a szorosabban vett szakterülethez tartozó szervi problémákkal. A sávforvosok által beküldött betegeket minden esetben megvizsgálják, de felvenni az intézménybe csak abban az esetben tudják, ha betegsége „betegcsoporton belül” olyan természetű, amely a profilosztály igénybevételét teszi szükségessé. A profilfelvétel tehát nem köteles figyelembe venni a területi határokat.

— Jobbnak tartja-e az egészségügyi ellátás integrált rendszerét?

— Kezdetben mi, orvosok is idegenkedtünk az integrációtól, de az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatai azt mutatják, hogy mind a betegek, mind az orvosok szempontjából hasznos. A betegek számára mindenképp előtérbe került az a rendszer, mert ezen túl életük során állandóan ugyanazok az orvosok kísérik figyelemmel őket mind járóbetegként, mind intézetbe kerülve. Ismerni fogják betegségük alakulását, természetét. A betegek orvosaiakkal állandó és folyamatos kapcsolatot tartanak. Orvosaink terhei csökkentek azért, hogy mindig azonos intézettel, illetve körzettel tudnak együttműködni.

— Vannak-e negatív tapasztalatai?

— Sajnos, sok olyan beteggel találkozunk, akik az integrációt szükséges rossznak bele a megmászhatatlan ténybe, hogy ők egy életen keresztül a tőlük függetlenül kiválasztott és kijelölt gyógyintézményre vannak „ítélve”. Ez a magatartás rendkívül módon megnehezíti orvosaink munkáját, a gyógyítás eredményességét. Jó lenne, ha minden beteg ember gondolna erre.

Kalocsai Katalin

Forradalmi Ifjúsági Napok 1982

Gazdag program

Az idén tizenhetedik esztendeje, hogy a Forradalmi Ifjúsági Napokon társadalmi, politikai rendezvények, kulturális és sportesemények sokaságával tiszteleg az ifjú generáció népünk nagy történelmi sorsfordulójának. Az ünnepi rendezvényekről sajtótájékoztatót tartottak kedden a KISZ Központi Bizottságának székházában.

Emőd Péter, a KISZ KB agitáció és propagandaosztályának vezetője elmondta, az ünnepségsorozat célja most is az, hogy az ifjúság megismerje és megünnepelje történelmünk korszakos évfordulóját. A FIN előkészítése és megrendezése ezúttal egybeesik a KISZ zászlóbontásának negyedszázados jubileumával.

Március 15-én ifjúsági nagygyűlést és koszorúzási ünnepséget rendeznek több ezer fővárosi fiatal részvételével Budapesten, a Múzeum-kertben, megkoszorúzzák a Március 15. téren Petőfi Sándor szobrát. Március 19-én a KISZ Központi Bizottságának székházában adják át a KISZ-díjakat. Az első magyar proletárállam dicső tetteire ifjúsági nagygyűléssel, látványos kulturális programmal emlékezik sok ezer fiatal március 20-án Miskolcon, a központi ünnepség színhelyén. Ugyan-

ezen a napon Budapesten koszorúzási ünnepséget rendeznek a tanácsköztársasági emlékműnél.

Budapestén március 21-én a KISZ Központi Bizottsága kibővített ünnepi ülésen emlékezik meg a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség zászlóbontásának negyedszázados évfordulójáról. Ugyancsak ezen a napon ünnepi gálakoncert lesz az Erkel Színházban, az esten a KISZ Központi Művészegyesületnek művészelőadóival, KISZ-díjasok és a győri balett táncosai lépnek föl.

A KISZ megalakulásának 25. évfordulója alkalmából több emlékkiállítás is rendeznek, bemutatva az ifjúsági szövetség életét, tevékenységét. Március 19-én a Magyar Munkásmozgalmi Múzeumban nyílik tárlat. A KISZ Központi Bizottsága székházának előcsarnokában is fényképek, rajzok, különféle dokumentumok kiállításával adnak képet a KISZ negyedszázados múltjáról.

Az idei Forradalmi Ifjúsági Napok ünnepségeként március 19-től 21-ig Budapesten, a belvárosban — a VIT-utcához és a tavalyi nagy sikerű Barátság-utcahoz hasonlóan — megszerkezték a Huszonötödik utcát. E három napon kulturális, politikai, közművelődési programok gazdag választékával

várják a fiatalokat, s a felnőtteket egyaránt. A Vörösmarty téren, a Kristóf téren felállított alkalmi színpadokon zenekarok, táncgyűttek, ifjúsági fórumok, vitakörök hívják szórakoztatják a járókelőket. Az Egyetemi Színpadon, az Iparterv KISZ-klubjában és a Vörösmarty cukrászdában is vetélkedőket, kulturális műsorokat szerveznek.

Március 24-én a KISZ KB egész napos tudományos tanácskozásán meghívott vendégekkel közösen emlékeznek majd a szövetség múltjára, a társadalomban betöltött szerepére.

Több kiadvány is napvilágot lát a KISZ zászlóbontásának jubileuma alkalmából; külön mappában közreadják a szövetség életében jelentős pillanatokat megörökítő fotókat s megjelenítik a 25 év legsikeresebb ifjúsági plakátjait is. Két hangfelvételt, mozgalmi dalokat tartalmazó kazettát is készítettek az évfordulóra.

Április 4-én, hazánk felszabadulásának ünnepén egész napos, színes, szórakoztató műsort rendeznek a Gellérthegyén, a Jubileumi parkban. Délután Kecskeméten ifjúsági nagygyűléssel és gálaműsorral zárul a rendezvénysorozat.

Kiállítási napló

A múzeum új alkotásai

Ismét jelentős alkotásokkal gyarapodott a Móra Ferenc Múzeum. Jó József műgyűjtő elhatározta, hogy Szegeden teszi közkinccsé értékes gyűjteményének egy részét. Kívánsága szerint abban a városban, ahol élete java részét lelte. Tekintélyes anyagából 24 festmény és 5 szobor került a múzeumba. Abban, hogy ez az öröndetes dolog létrejött szerepe van annak, hogy a megyei közgyűjtemények művészeti anyagának fejlesztési koncepciója egybeesik a Csongrád megyei tanács végrehajtó bizottságának azon művelődéspolitikai elhatározásával, mely komoly összegeket biztosít a célkitűzések megteremtésére. A remek Lucs-gyűjtemény 1978-ban került a múzeumba, ezt követte a közelmúltban a Jó-angy. E nagyszerű művek által Szeged régi képtára országos viszonylatban is rangosabbá vált. Erdemes röviden azokról a művekről beszélni, amelyek Jó József gyűj-

ményéből kerültek a múzeumba.

A Munkácsy nyomdokain haladó táj- és népelektépek között Nádler Róbert (1858—1938) finoman kidolgozott Női fejével szerepel a gyűjteményben, mely rész-tanulmánya a múzeumban látható befejezett műveken. A folyosón elhelyezett kerék formájú kép egy gyermekét ábrázoló anyát ábrázol. Nádler kortársának, a szegedi tanácskő és színház menyegző-freskóját alkotó Vajda Zsigmondnak (1860—1931) falusi témájú vászna, a Tanya libapasztorral, szintén itt található. A régi nagymesterek közül Lotz Károly (1833—1904) egy síremléktervet ábrázoló grafikáját, a realiztikus tájfestészetünk hagyományait tükröző Cserna Károlynak (1868—1944) a Pusztai delelő, kortársának, Bosznay Istvánnak (1868—1944) pedig a Folyó heggyel című alkotásait őrizte meg a Jó-gyűjtemény.

A konzervatív lett századvégi akadémikus piktorálval szembenálló nagybanjáró iskola alapítói közül, Iványi-Grünwald Béla (1867—1940) egyik — későbbi korszakához tartozó — munkája, a Táj-kép tanyával került a múzeum állományába. Kohán György (1910—1966) Udvarbelső című festménye jól tükrözi, hogy az alföldi mesterek — elsősorban Tornyai és Koszta — törekvéseit senki sem értette meg s kamatoztatta jobban, mint ő. A vásárhelyi hagyományokhoz kötődő mai vezető festők sorából Kurucz D. István (1914) két képét (Ószi deres táj tanyával, Tanya fával), és Fejér Csaba (1936) ezüstszürke tónusú festményeit említhetjük.

Az egykori szegedi mesterek közül Károlyi Lajos (1877—1927) és Hódi Géza (1881—1942) egy-egy világos tónusú udvarbelsőjét kell szöbe hoznunk. Műveiket az a lírai hangvétel jellemzi, mely Tisza-parti városunk piktorjának egyik jellemzője lehet. A szociális témák is kedvelő Dinnyés Ferenc (1886—1958) az érdekes megvilágítású Ejjelióra mély emberábrázolásával; a tíz éve elhunyt, groteszk felé hajló Erdélyi Mihály (1894—1972) pedig fiatalkori téli képével jelzi fontosságát. A régebbi helyi festők közé

tartozó Jánoska Tivadar (1891—1960) is „jelen van” itt egy zebegényi tájjal.

A modern magyar piktorok sorából Basch Árpád (1873—1944) meleg színű, korábbi hegyes-dombos panorámáját, Molnár C. Pál (1894—1981) két képe közül pedig a Menekülés Egyiptomba című ismert kompozícióját; Ruzicskay György (1896) atmoszférikus párizsi hídrészletét és Mattioni Eszter (1902) élénk koloritú figurális művét, a Kerti munkásokat szerette meg a közgyűjtemény. Csáky-Maronnyák Józsefnek (1910) egyéni kiállítását csakúgy látuk már Szegeden, mint Imre István (1918) akvarelltárlatát. E két Kossuth-díjas festő közül az előbbi derűs, tavaszi és nyári balatoni részleteket örökített meg, az utóbbi vízfestményen a Zsenyei-kastély fászlombos környezetét ragadta meg.

A plasztikáról szólva, a Vásárhelyen és Szegeden is egyaránt tevékenykedő Pásztor Jánostól (1881—1945) egy bronz Beethoven-fejet vetünk leltárba, mely valószínű, hogy az 1927-ben létrehozott martonvásári Beethoven-emlék stúdiumportréi közül való. Rubletzky Géza (1881), aki Vásárhelyen kezdte családi életből vett alakjainak megmintázását, az Új asszony című alkotásával szerepel a gyűjteményben. A szegedi hősök kapujánál levő katonaszobrok ábrázolójának, Lőte Evának (1906), Nő korszóval című szép tartású kisbronz, Tápai Antalnak (1902), a helyi képzőművészetünk doyenjének Huszáros című kettős gipszfigurájára és Madách portréját ábrázoló rézdomborítására a Móra Ferenc Múzeum egyre gazdagodó műtárgyállományának új darabja.

A szöbe került alkotások válogatott szemelvényeket adnak a 19—20. századi magyar művészetből. Java részüket 1976-ban, a Juhász Gyula Művelődési Központban rendezett sikeres Jó-gyűjtemény bemutatóján láthatta a közönség. Miután a felsorolt művek a Móra Ferenc Múzeum tulajdonába kerültek, ismét láthatók lesznek a múzeum kupulagériájában még ez évben.

Szeles Zoltán

Eredményhirdetés

Befejeződött az In memoriam Kodály Zoltán elnevezésű kórusműpályázat, amelyet a zeneszerző születésének 100. évfordulója alkalmából hirdett meg a Művelődési Minisztérium, a Magyar Zeneművészek Szövetsége, a Magyar Kodály Társaság, a Zeneműkiadó Vállalat és a Kórusok Országos Tanácsa. A felhívás nyomán 43 kompozíció született, az alkotásokat 5 tagú zsűri bírálta el Szokolay Sándor, Kossuth-díjas zeneszerző elnökletével.

A négy kategóriában meghirdetett pályázatra érkezett művek egyike sem kapott első díjat. A vegyes karra írt kompozíciók közül Cse-

miczky Miklós és Huszár Lajos szerzeménye második, Balázs Árpádé pedig harmadik díjat kapott. Dubrovay László és Jeney Zoltán a női karok kategóriájában nyert második, Abrudbányai Zoltán pedig harmadik díjat, Borgulya András pályaműve a férfikarok versenyében érdemelt harmadik díjat. A gyermekkórusoknak írt alkotások második díját Reményi Attila, harmadik díját pedig Makai Miklós kapta meg.

A díjnyertes műveket a centenáriumi rendezvénysorozat hangversenyein, a következő évadban mutatják majd be. (MTI)

Ünnep az otthonban

Virággal, tortával, szép szóval és szavalattal köszöntötték a 88 éves Ördög Jánost a Vám téri öregek napközi otthonának tagjai, valamint a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola hallgatói, és a legkisebbek, a gyakorló általános iskola diákjai. Hagyomány a 80 év fölöttiek köszöntése, s a ház lakóinak külön öröme, hogy az ünnepelt súlyos betegség után, bennan került e kis közösségbe, és a gondos törődés eredménye, hogy régi kedélyével és jó egészséggel éli napjait. A kis lakóházban működő otthon ez alkalommal saját születésnapját is ünnepelhette, mert ezen a helyen 20 év óta foglalkoznak idős emberekkel.